

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра ЕП та ОПД
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (шифр та
найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва освітньої програми)

на тему: «Напрямки підвищення продуктивності праці на підприємстві»
(назва теми)

Виконавець:

студент ФЕУП факультету
Маковейчук М.Ю.
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.Є.Н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Бабій О.М.
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Необхідною умовою існування й розвитку суспільства є праця, як доцільна діяльність людей, що спрямована на задоволення їхніх життєвих потреб. В умовах ринкових відносин, правильна організація праці та заробітної плати повинна забезпечувати відтворення робочої сили, формування мотивів і стимулів до праці, підвищення його якості та продуктивності. Витрати на оплату праці становлять значну частину собівартості продукції, робіт, послуг промислових організацій. Тому норми праці і його оплати необхідно встановлювати, враховуючи не тільки необхідність відтворення робочої сили, але також конкурентоспроможність продукції, робіт, послуг на ринку товарів. Курс на ринкову економіку, а, отже, на прискорення інтенсифікації суспільного виробництва, підвищення його економічної ефективності і якості продукції вимагає повної мобілізації всіх наявних резервів. А це передбачає максимальний розвиток господарської ініціативи трудових колективів підприємств. У сучасних умовах господарювання мало відповісти на питання, як виконано завдання трудовим колективом. Необхідно, перш за все, з'ясувати, які зміни праці відбулися в процесі виробництва в порівнянні із завданням. Ці зміни можуть носити двоякий характер: позитивний і негативний. І в даному випадку завдання аналізу господарської діяльності полягає в тому, щоб виявити всі зміни, визначити їх характер і в подальшому надавати допомогу, або протидіяти їхньому розвитку.

Правильна оцінка господарської діяльності вельми важлива, оскільки дозволяє встановити найбільш дієве, відповідне праці, матеріальне заохочення, виявити наявні резерви, які не були враховані плановим завданням, визначити ступінь виконання завдань і на цій основі визначити нові завдання, орієнтувати трудові колективи на прийняття більш напружених планів.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що на сучасному етапі економічного розвитку нашої країни продуктивність праці впливає на якість випускаємої продукції, величину її собівартості і конкурентоспроможність, і вимагає детального вивчення. Враховуючи вищесказане можна констатувати актуальність теми даної дипломної роботи.

Мета дослідження. Метою дипломної роботи є вивчення теоретичних питань підвищення продуктивності праці на підприємстві та пошук резервів та шляхів подолання проблем по підвищенню продуктивності праці на підприємстві.

Завдання дослідження:

- описати теоретичну інформацію відносно існуючих проблем підвищення продуктивності праці на підприємстві ;

- дослідити основні фактори, що впливають на продуктивність праці промислового підприємства;

- проаналізувати господарської діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» в частині результатів виробничої діяльності, а також продуктивності праці за останні роки господарської діяльності;

- запропонувати рекомендації щодо подолання проблем підвищення продуктивності праці на підприємстві;

- обґрунтувати запропоновані заходи по підвищенню продуктивності праці.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження виступають методичні та теоретичні аспекти підвищення продуктивності праці ТОВ «Телекарт-Прилад».

Предмет дослідження. Предметом дослідження виступає сукупність методів, резервів, критеріїв і засобів досягнення підвищення продуктивності праці на підприємстві .

Методи дослідження. В процесі дослідження використані теоретичні

методи систематизації матеріалу та практичні методи аналізу, виміру, порівняння та спостереження.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дипломної роботи є дослідження роботи підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» та оцінка стану продуктивності праці на ньому. При проведенні дослідження використовувались нормативно – правові акти, а також звітні матеріали підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад», а саме: форма 1П-НПП - звіт про виробництво та реалізацію промислової продукції; форма 11-ОЗ - звіт про наявність та рух основних засобів; форма 2 - звіт про фінансові результати; форма 1 – баланс підприємства; звіти по персоналу.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (44 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 101 сторінок. Основний зміст викладено на 91 сторінках. Робота містить 25 таблиці, 1 рисунок.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: підвищення продуктивності праці на підприємстві // Науковий студентський вісник ФЕУП, ОНЕУ, 2019, №31 (1том) стор. 232-234.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти визначення продуктивності праці на підприємстві»** визначається сутність методологічних підходів щодо визначення продуктивності праці промислового підприємства, надається методика планування продуктивності праці з урахуванням різних факторів, розглядаються чинники та методи вимірювання продуктивності праці на промисловому підприємстві. Поняття «продуктивність праці» прийнято трактувати в широкому та вузькому розумінні.

В широкій суспільній концепції продуктивність праці – це розумова схильність людини до постійного пошуку удосконалення трудової діяльності з урахуванням мінливих соціально-економічних умов.

У вузькій технічній концепції продуктивність праці – це відношення одержуваного результату до ресурсів, що використовуються у процесі праці.

Продуктивність праці тісно пов'язана з її інтенсивністю. Остання характеризує ступінь напруженості праці за одиницю часу і вимірюється кількістю витраченої енергії людини. Чим вищий рівень інтенсивності праці, тим вища її продуктивність.

При плануванні зростання продуктивності праці використовують методи: за техніко-економічним чинникам, аналітичний, моделювання та метод прямого рахунку.

При плануванні продуктивності праці за техніко-економічним чинникам в умовах розвитку ринкових відносин важливо знати, які чинники впливають на підвищення продуктивності праці, які з них гальмують його, які є шляхи і ресурси зростання.

Фактори зростання продуктивності праці - це ті рушійні сили, під впливом яких змінюється її рівень.

Рішення різноманітних проблем прискорення соціально-економічного розвитку країни висунуло на перший план забезпечення стійких темпів зростання продуктивності праці. Це викликало необхідність поглибленого дослідження процесу формування витрат і результатів праці, розробки комплексу нагальних практичних рекомендацій щодо підвищення продуктивності праці, розгляду всіх факторів її зростання.

У другому розділі **«Аналіз продуктивності праці на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад»»** розглядається техніко-економічна характеристика ТОВ «Телекарт-Прилад», аналізуються показники даного підприємства, проводиться аналіз продуктивності праці та факторів, що впливають на неї,

атакож факторний аналіз спродуктивності праці за допомогою стандартної комп'ютерної програми Microsoft Office Excel.

В результаті проведеного дослідження господарської діяльності ТОВ «Телекарт-прилад» та проведеного аналізу продуктивності праці підприємства можна зробити наступні висновки:

Виручка від реалізації продукції за період з 2016 року до 2018 рік має тенденцію до зростання. При цьому зростання відбувається значними темпами. Однак у 2017 році у порівнянні з 2016 чиста виручка від реалізації зменшилась на 3,45. А у 2018 у порівнянні з 2017 роком виросла – на 73,8%. Всього за період виручка від реалізації зросла більше ніж у два рази.

Середньорічна кількість штатних працівників зростає з 240 осіб у 2016 році до 255 осіб у 2018-му. Більшою мірою збільшення чисельності працівників обумовлено зростанням обсягів виробництва та реалізації продукції підприємства.

Продуктивність праці підприємства ТОВ «Телекарт-прилад» зростає з 413,17 до 625,9 тис. грн., не зважаючи на зростання чисельності працюючих.

Більш ніж у 2 рази зростає фондівддача. На її рівень з одного боку вплинуло зростання обсягів реалізації за період та скорочення вартості основних фондів з іншого.

Чистий прибуток протягом періоду теж зростає, але ж ні такими стрімкими темпами, як валовий. Так у 2017 у порівнянні з 2016-м – на 2512 тис. грн, а у 2018 у порівнянні з 2017 ще на 2715 тис. грн. Таким чином за весь період чистий прибуток збільшився на 5227 тис. грн., що у відносному виразі становить 235%.

За аналізований період питома трудомісткість ТОВ «Телекарт-прилад» мала тенденцію до скорочення. Хоча у 2017 році в порівнянні з 2016 роком трудомісткість продукції підприємства ТОВ «Телекарт-прилад» і виросла на 8,83%, алев же в 2018 році в порівнянні з 2017 роком вона скоротилася на

44,06%.

У третьому розділі *«Шляхи підвищення продуктивності праці на підприємстві ТОВ «Телекарт-прилад»»* розглядаються шляхи підвищення продуктивності праці, запропоновані заходи щодо підвищення продуктивності праці на ТОВ «Телекарт-Прилад».

Враховуючи значення продуктивності праці для економічного зростання, кожне суспільство намагається постійно підвищувати продуктивність праці. Основними шляхами підвищення продуктивності праці є:

- розвиток і впровадження у виробництво досягнень науково-технічного прогресу;
- піднесення загальноосвітнього, культурно-технічного та професійного рівня працівників;
- раціональне використання природних, матеріальних, трудових ресурсів;
- поліпшення організації та управління виробництвом;
- впровадження ефективних матеріальних і моральних стимулів до праці.

В ринкових умовах важливу роль для зростання продуктивності праці має максимальне використання діючих потужностей. Поліпшення використання засобів праці здійснюється за двома напрямками:

- екстенсивним – збільшення часу їх роботи шляхом скорочення простоїв, введення в дії невикористаного устаткування, підвищення коефіцієнта змінності в раціональних розмірах, скорочення строків ремонту і інше;
- інтенсивний – поліпшення використання машин та устаткування за одиницю часу через упровадження прогресивних технологічних процесів.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

- Продуктивність праці — це показник її ефективності, результативності, що характеризується співвідношенням обсягу продукції, робіт чи

послуг, з одного боку, та кількістю праці, витраченої на виробництво цього обсягу, — з іншого. Залежно від прямого чи оберненого співвідношення цих величин ми маємо два показники рівня продуктивності праці: виробіток і трудомісткість. Виробіток — це прямий показник рівня продуктивності праці, що визначається кількістю продукції (робіт, послуг), виробленою одним працівником за одиницю робочого часу. Виробіток може визначатися різними способами залежно від того, якими одиницями вимірюються обсяг продукції і затрати праці — натуральними, умовно-натуральними, вартісними, трудовими. Трудомісткість — це обернений показник рівня продуктивності праці, що характеризується кількістю робочого часу, витраченого на виробництво одиниці продукції (робіт, послуг). Для планування і аналізу праці на підприємстві розраховуються різні види трудомісткості: технологічна, виробнича, обслуговування, управління, повна.

- Фактори зростання продуктивності праці — це вся сукупність рушійних сил і причин, що призводять до збільшення продуктивності праці. Вони класифікуються за рівнем керованості, за змістом, за сферою виникнення і дії. Резерви зростання продуктивності праці — це такі можливості її підвищення, які вже виявлені, але з різних причин поки що не використані. Основне значення для економіста і менеджера має класифікація внутрішньовиробничих резервів і факторів за змістом, оскільки вона безпосередньо допомагає виявити можливості підвищення продуктивності праці на конкретному підприємстві.

- Для найповнішого використання резервів зростання продуктивності праці на підприємствах розробляються програми управління продуктивністю, в яких визначаються види резервів, конкретні терміни і заходи по їх виявленню і реалізації, плануються витрати на ці заходи і очікуваний економічний ефект від їх впровадження, призначаються відповідальні виконавці, розробляються

системи мотивації працівників до досягнення запланованого рівня продуктивності.

- Після проведеного дослідження діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»

можна зробити висновки:

а) на підприємстві намітилась тенденція до росту об'ємів виробництва, що в свою чергу відобразилося на зростанні продуктивності праці;

б) зменшенні кількості працівників позитивно відобразилося на виробітку, що вказує на позитивні тенденції в діяльності підприємства;

в) але можна спостерігати зростання собівартості продукції, що було визвано збільшенням цін і тарифів на сировину, транспортні витрати, мінімальний рівень заробітної плати, що негативно відображається на діяльності підприємства;

г) разом с тим, за останній період відбувається збільшення середньорічної вартості основних фондів, таким чином зростання виробництва пов'язане з ефективністю використання існуючого обладнання;

д) разом с тим, за останній період відбувається гальмування ділової активності підприємства.

- В третьому розділі дипломної роботи провели аналіз шляхів підвищення продуктивності:

а) визначили, що при проведенні керівництвом підприємства заходів, які направлені на підвищення професійного рівня робітників продуктивність праці збільшиться.

б) визначили, що модернізації виробничого обладнання відбудеться відновлення основних фондів, що значно підвищить продуктивність праці.

Продуктивність праці після впровадження двох заходів підвищиться на 260,51 тис.грн.

АНОТАЦІЯ

Маковейчук М.Ю. «Напрямки підвищення продуктивності праці на підприємстві».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою

(шифр та назва спеціальності)

професійного за спрямування «Економіка та стратегія розвитку підприємства».

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти формування продуктивності праці на промисловому підприємстві. Розглянуто сутність та основні фактори що впливають на продуктивність праці підприємства, методи визначення продуктивності праці та основні шляхи підвищення продуктивності праці на промисловому підприємстві.

Проаналізовано господарську діяльність підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» по основним техніко-економічним показникам діяльності. Проаналізовано продуктивність праці ТОВ «Телекарт-Прилад» та виявлені фактори, що суттєво впливають на її зростання.

Запропоновано шляхи підвищення продуктивності праці на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад». В роботі виявлені основні напрямки підвищення продуктивності праці підприємства та запропоновано підвищити продуктивність праці за рахунок технічного переозброєння виробництва продукції та за рахунок впровадження нового прогресивного виробничого обладнання.

Ключові слова: підприємство, прибуток, персонал, продукція, продуктивність праці.

ANNOTATION

Makoveychuk M.Yu. "Directions to increase productivity at the enterprise."

Thesis for Master degree in specialty 076 "Entrepreneurship, trade and exchange activity"

(code and name of the specialty)

under the master's program "Economics and strategy of enterprise development". – Odessa National

(title of master program)

Economics University. – Odessa, 2019.

Thesis deals with theoretical aspects of the formation of labor productivity in an industrial enterprise are considered in the paper. The essence and the main factors influencing the productivity of the enterprise, methods of determining the productivity of labor and the main ways of increasing the productivity of the industrial enterprise are considered.

The economic activity of the enterprise LLC Telecart-Device was analyzed according to the main technical and economic indicators of activity. The productivity of work of Telecart-Device LLC and the factors that significantly influence its growth are analyzed.

Ways to increase labor productivity at the enterprise of Telecart-Device LLC are suggested. The main directions of increase of productivity of the enterprise are revealed in the work and it is proposed to increase the productivity of labor at the expense of technical re-equipment of production of production and at the expense of introduction of new progressive production equipment.

Keywords: enterprise, profit, personnel, products, labor productivity.